

NETIKETT

– VAD ÄR ETT SCHYSST BETEENDE PÅ NÄTET?

Vett och etikett på nätet brukar kallas netikett, en sammanslagning av Internet och etikett. Det är en samling mer eller mindre oskrivna regler för hur man uppför sig och betar sig på nätet. Man kan säga att netikett består av gemensamma spelregler som ska fungera som vägledning när man vill upptäcka och utnyttja nätet fullt ut, med respekt för varandra. Exempel på netikett kan exempelvis vara att inte nätmobba, att uttrycka sig schysst, eller att inte sprida kränkande eller illegalt material på nätet. Livet på nätet skiljer sig egentligen inte så mycket från vårt vardagliga liv. Där, precis som på nätet har vi frihet men också ett personligt ansvar för våra handlingar. Precis som den nya tekniken har öppnat oändliga möjligheter så har den också underlättat för exempelvis anonym smutskastning, att publicera smygtagna bilder, att sprida och titta på piratkopierad musik, film och teve, eller att lura och bedra människor på pengar eller idéer.

Därför är det viktigt att det är vi själva och inte tekniken som sätter gränser för hur vi umgås och betar oss mot varandra på nätet. Det bästa sättet att exempelvis träffa schyssta och trevliga människor i chatrummen är att bete sig på ett schysst sätt själv. Samma sak är det med film och tv-program. Vill vi se mer bra film och tv-program på nätet, och på andra sätt, ska man inte ladda ner piratkopior utan istället se till att de som har lagt ner tid, pengar och engagemang på att göra filmen eller tv-programmet får betalt så att det kan komma nya filmer och tv-program. Samma lagar gäller på nätet som i övriga världen.

Om Internet ska kunna vara en naturlig och rolig mötesplats med bra innehåll är det upp till var och en som vistas där att dra sitt strå till stacken. Så lika schysst som man är i vanliga livet ska man vara på nätet, det är inte konstigare än så.

Ordet netikett är bildat i analogi med engelskans netiquette, etikettregler för skriftlig kommunikation på Internet, i till exempel e-post, diskussionsgrupper och chattar.

(Källa: Wikipedia)

NETIKETTENS 10 BUDORD

1. Du skall icke bruka din dator för att skada andra
2. Du skall icke ta åt dig äran för andra personers arbete
3. Du skall icke bruka eller kopiera programvara som du inte betalat för
4. Du skall icke bruka din dator för att stjäla
5. Du skall icke störa andra i deras arbete
6. Du skall icke snoka runt bland andras filer
7. Du skall icke bruka din dator för att bära falsk vittnesbörd
8. Du skall icke bruka andras datorresurser utan tillåtelse
9. Du skall tänka på konsekvenserna av de program du skriver
10. Du skall bruka din dator på sådant sätt att du visar omtanke och respekt

(Källa: *The Net, User Guidelines and Netiquette*. Arlene H. Rinaldi, Florida Atlantic University)

De här budorden är hämtade från en amerikansk forskningsrapport. Vissa budord kanske man inte ens har funderat över om man inte jobbar med datorer och IT varje dag, andra är rätt självklara.

Det viktigaste är att alla som surfar på nätet funderar över hur man själv betar sig. Har du, eller din klass eller kanske din skola några egna budord eller netikettregler för hur man betar sig på nätet? Vad händer om man bryter mot netiketten? Vad borde hända?